

ter vende hjem for ikke mere at kaldes bort fra Bornholm, paa denne Maade ville opnaae en bedre Uddannelse; men videre har man, som allerede bemærket, ikke troet at burde gaae, da Byrden ikke bør gjøres større for dem end nødvendigt. Med Hensyn til den Discussion, som har fundet Sted mellem den ærede Lands- thingsmand for 4de Kreds (Sonne) og et æret Medlem for 1ste Kreds (Bloug), skal jeg kun i Almindelighed bemærke, at det Forslag, som her foreligger, ikke omfatter alle de Spørgs- maal, som kunne opkomme med Hensyn til den fremtidige Ordning af Forsvarsvæsenet paa Bornholm. Der gives Byrder, som nu paa- hvile Bornholmerne, og med Hensyn til hvilke det vil komme under Overveieelse, hvorvidt Bornholmerne ganske kunne befries for dem, eller om der skal gives dem en anden Skikkelse. Jeg har, som det ærede Medlem for 4de Kreds (Sonne) omtalte, ligeoverfor en Deputation af Bornholmere udtalt, at jeg vilde rette mine Bestræbelser derhen, at Bornholmerne ikke fik større Byrder at bære for Forsvarsvæsenet, end de havde baaeret hidtil, og at navnlig, hvis der forlangtes mere Øvelse af dem end hidtil, altsaa naar man forlangte mere af deres Tid for Forsvarsvæsenets Skulb, man da ogsaa vilde søge at godtgjøre dem dette Tab af Tid og Arbeide. Videre kunde jeg naturligviis ikke gaae, da jeg ikke raader over disse Forhold. Jeg har kun tilfagt min Medvirkning til, at Ordningen skulde blive saadan, at den ikke medførte nye og større Byrder for Bornhol- merne, eller i ethvert Fald søgte at slaffe dem en billig Erstatning for hvad Mere man for- langte af dem. Det Forslag, som er fremsat af det ærede Medlem for 4de Kreds (Sonne) om, at der skal være 2 Artillericompagnier paa Bornholm istedetfor eet, troer jeg at burde anbefale til det høie Thing. Jeg har ikke i det andet Thing i sin Tid tiltraadt et lignende Forslag, fordi jeg ikke havde faaet undersøgt, om Oprættelsen af et andet Artillericompagni kunde virke forstyrrende paa Fordelingen af Mand- skabet. Sagen er nemlig den, at af det Mandskab, som uddannes her ved det paagjel- dende Artilleriregiment, vil Regimentet tage Bornholmerne, der gaae hjem efter at have til- endebragt deres første Uddannelse, og det paa-

gjældende Artilleriregiment beholder altsaa saa- mange færre Menige og Undercorporaler eller i det Hele taget værnepligtige Artillerister. Smidlerid har jeg ved at gennemgaae Bereg- ningen overbevist mig om, at der deraf ikke vil flyde nogen væsentlig Ulempe, og da jeg paa den anden Side maa indrømme, at det har sin Betydning for Forsvaret af Bornholm, at der findes et Feltartillericompagni, troer jeg at burde tiltræde dette Forslag. I formindstet Maalestok kan man jo sige det Samme om Bornholms Væbning, som om Kongerigets Forsvarsvæsen: Man kan tænke sig et over- mægtigt Angreb, mod hvilket det ikke kan be- staae; men der er ingen Grund til, at man derfor ikke skulde indrette det Forsvarsvæsen, for hvilket man bestemmer sig, saa godt som muligt, og naar man tænker sig et selostændigt Forsvarsvæsen paa Bornholm, saa kan der ikke være Spørgsmaal om, at jo Tilstedeværelsen af Feltartilleri vil ganske væsentligt støtte dette Forsvar og vil navnlig have en betydelig mo- ralsk Virkning paa de andre Vaabenarter. Det ærede Medlem for 4de Landsthingskreds (Son- ne) har ønsket Oplysning om, hvorledes det vil stille sig med Hensyn til Ansættelse af Of- ficerer paa Bornholm. Jeg skal i denne Hen- seende bemærke, at forsaavidt det Distrikt har været udtalt fra Bornholmernes Side og, saa- vidt jeg mindes, ogsaa fra det ærede Medlems Side, at man maatte kunne tilføre Bornhol- merne imod, at Officerer af Forstærkningen, altsaa i Regelen afstedigede Officerer fra an- dre Dele af Kongeriget, skulde blive forflyttede til Bornholm, har jeg ikke kunnet gaae ind paa at anbefale, at der ad Lovgivningsveien skulde indføres Bestemmelser, som tilførte Born- holmerne imod en saadan Concurrence. Jeg troer nemlig, at ligesaa vist som dygtige Born- holmere vilde finde Anvendelse i andre Embeds- stillinger i Kongeriget, vil ogsaa Armeen blandt Hs. Majestæts Undersaatter paa Bornholm kunne finde dygtige Officerer. Jeg troer ikke, at Particularismen bør drives saa vidt, som det ærede Medlem vil, men jeg skal villig ind- rømme, at man i Pragis fortvinsviis bør an- sætte Bornholmere som Officerer paa Born- holm, og dertil troer jeg, at enhver Regjering vil tage et billigt Hensyn. Jeg troer ogsaa,